18-ter Jahrgang Nr. 114. Jüdische Pester Zeitung. Mittwoch, 29. September 1886.

Redaction u. Administration befinden sich: BUDAPEST, Hochstrasse Nr. 1.

Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden ösir. W.
Halbjährig 4 Gulden ösir. W.
Vierteljährig 2 Gulden ösir. W.
Für's Ausland
Ganzjährig 9 Guld. — kr. ö. W.
Halbjährig 4 Guld. 50 kr. ö. W.
Vierteljährig 2 Guld. 25 kr. ö. W.
Pränumerationen werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יידישע פעסטער צייטונג

פאָליטישעס אָרגאַן. ערשיינט וואָכענטליך דרײַמאָל.

רעדאַקציאָן אונד אַדמיניסטראַציאָן befinden sich: בודאַפּעסט, האָכשטראַסע נומ׳ 1.
פּראַנומעראַציאָנס־פּרײַס:
פיר אָסטערײַך־אונגאַרן
גאַנציאָהריג 8 גולדן אָסטר. וו״.
האַלביאָהריג 4 גולדן אָסטר. וו״.
פיר־טעלליאָהריג 2 גולדן אָסטר. וו״.
פיר׳ס אויסלאַנד
גאַנציאָהריג 9 גולד. — קר. אָ. וו״.
האַלביאָהריג 4 גולד. 50 קר. אָ. וו״.
פיר־טעלליאָהריג 2 גולד. 25 קר. אָ. וו״.
פּראַנומעראַציאָנען
ווערען יעדען טאָג אָנגענומען.
אַנצייגען ווערען
נאָך אַ־פּרײַסלײַסט פון אַ־ווערטנגס

1886 114. אכטצעהנטער יאהרגאנג נר. Erscheint wöchentlich dreimal. בודאפעסט, מיטוואך כט׳ אלול, התרמ״ו.

מגיע מנחה מנחלתך!

צום ראש השנה־פעסטע דעם יאהרעס 5647.

ווען דיא יידישען איינוואהנער דיעזעס לאנדעס מאכען אם הייליגען טאגע דער אָאוזיגע אונד דעם געוויסעסטעם מיט געוויסעדסטעם הערצען פאר גאטט הונטערטען, אום דיא גנאדע דעם אללגיטיגען פאטערס אונד לאנדעס פיר זיך, פיר דיא איהריגען, פיר דאס גאנצע יידענטום אונד פיר דיא געזאמטע מענשהיט הערבעצופלעהען, דיי־פעסט קיים אין געפעט אא איינשטעללבאר איינ דיא אנדאכטיגען איינוויהנען, זא אינגען איים דער וועלט פרעפעסען, אלס דיא דייא יארטען דיא דיא איבערשיידפ דיעם איטיקערס בולהען: מגיע מנחה מנחלתך!

נוכט בלאס דיא באוט קראנהייט, דיא מיטען אין דער שאנגע הייפשטאדט דיעזעס לאנדעס אידער אפפער פארדערט, נוכט נור דיא פרעגע, דאס דיא עפידעמיע זיך איין איבער דאס לאנד איסבריטען לאנגע, זאנדערן איין אללע אנדערען צישטאנדע איין פאלגיטיגעס, יידישאפטליכעס אונד שפעצעלל איין יידישעס געבעטעס ערפיללען דאס הערצען מיט באנגער פרכט מיט טייפיגען אינגעגען, אונד איים טיפפסטעס הערצען דראנגע זיך דאס געבעט הערפאר: מגיע מנחה מנחלתך, הארטע פעדר, א פאטער אונד לאנגע, דיא פעלס דעדר ליעבעס ווייא דעס גיטטלעכען פאס דיעגעס ערבארמעלן!

דיא פארטיגע לאנגע אונדערעס יעלטטיגע, דעס דאסס דאס שיידענדע אדר אין טראסטלאזעס צישטאנדע צוריקקע; דיא איטס פעריינסמעטער אלס יע, אונד איינבעדעבענבאר דונד דיא געפאהרליגען איינאא עגטגעגענדע, נאכאס ערגאיגנס; סע זונדען אידרע שאטטען פארלאיס, יעגען נוכט איינע פאלדשטאנדיגע קראנקע דער גנעגענוארטיגען זאכה פערוויארגענען פארטיטען פערהאלטנוסס אונד שטיט דיאדס דער אויסבריך אינעס אויאפאשען דרינגעס, אונד גערארע אינגעדיג דיא אסטערבליכס אינגאדישע מאנארכיע מיטטע אין דיעזעס פאללע דיא ערסטע זיין, וועלכע נוט אונד בדוט אידער אינגעדשטאנגען אין אנשפרוך נעהמען וועדדע.

אין נגזעלדשאפטליכער בעצעהונג איזט דיי דער עבענפאלדס יעגען ערפיללונגען צו פערציכנען, דער גנשאפטליכע פערלעדר שטאנדע, דאס וועדשטשאפטליכע עלענד שטיגט, אונד אים דאס מאס דעס אונגלוקעס פאלל צו מאכען, בראכטע אונד דער אידרעסשלוסס דען לאנגע נעפיכטעטען, מאגען נאסס, דיא באלדיגע, דיא יעטצט אין אינזע מיטערן ווילטע.

דאס יידענטום ערדולד דאטטע איין אים פער, נאגנגען יאהרע זינע ליעבע נאטה, זיך דער פאן אללען זיטען נעגען דאסזעלבע געוויסטעטען אנגרייפפע צו פערטהיידיגען, אונד יעגען איין דער אנטיסעמיטיסמוס ביא אינזע עטיאאס געוויקקען אינס, זא דאכען דיא יודענפערפאלגונגען אין רוסלאנד, מאגען אונד מאראקקא עהער צו, אדס אבגענאמען, יא, דיא פעסט דעס אנטיסעמיטיסמוס דאס איין אין פאנקרייך אידרען איינצע געהאלטען אונד דארט בעריטיגדע פערהעערונגען אנגע־

דיכטעס, דער גרוזאמע טאד דעלט דיער דיכלוך ערגטע איין יידישעס פעלדע. פעדע יידישע גיס־טעסהעלדען זונד איים דעם דעבען געשיעדען, אונד בעזאנדערס דאס אדטהאלאקסע יידענטום אינ־גאנגס אזט עס, דעס דער אינערבישטיכע יעגעג־מאגן טעפע יאגדען געשלאגען.

אבער מעהר אלס אלד דיעזע אינבעל, מעהר אלס מרגיע, פעדפאללונג אונד טאד אינז אנהאבען לאנגען, בריינגט דאס עפעדדיפנסס, דיא אינגאיינג־ביס אים איינגען לאנגע. דיא גלייבגלטיגס־ט דער הגאנגיאבסעדדען יידישען גע־ראצאן נעגען אל־דעם יידישע, דער שנאדע אבפאלל פאן דען אלד יידישען טיגגדען אינזעדער פאטער דעם יידע־טיטס פערדערבען.

ווי האבען הייר אין געזאמטבילד דעם יאהרעס תרמ״ו נור אין מרגען אינדיססען עגט־יאפען, דיא שלדערונג דער אינגעלהיטען ווידדע דאסזעלבע נור מהאלובער ערשיינען לאססען.

אונטער דיעזעס אינדרוקקע בעפרעטען ווי־ מאנגען דאס נאטטעסהויז, אונד יעגען דא פאן דען לעסען דער אנדאכטיגען בעטער דיא יארטע „אבינו מלכנו מיט מגיח מנחתך״ ערטאנען טיכט דיא דוסטערע געטטאדט דעם יאהרעס תרמ״ו נאכ־מאדס פאר אינזעדעס נעסטיגען אינגע איין. קרען אונד פראגאנגס, יעגעגע יארטע אונד ייבען אינ־דאדט פאסטעגר אינס דיעזעס געבעט.

דאדטע פערגנד, א אללמאכטטער, פאן אינז דיא פערהעערדע פעסט דעס בלוטיגען קריעגעס, דיא גראסטדערגע פעסט דער בארדע, דיא ווי־טיגגדע פעסט דעס אנטיסעמיטיסמוס אונד דער דרעגפפאללונג, דיא צעטטאדערגע פעסט דער אינגאיגגדיס אונד צייטגראבס דער גלוטבעדדע־ קיים אונד שראפפדיס.

שטארקע דיין פאלל אונד דראפטגע עס, דא־מיט עס געפעסטיגט איין דער דעבטען באהן שדיי־טע, דיא עס צוד עדפדלונג דיינער עדהאבענען מטסאן פערהט יעגעגע ווערען אינגעדגען מיט גרוס־ ווערגיס אונד בעפרעדגהיט!

פאָליטיק.

דיא בולגאדישע דעגענדונג בעפינדעט זיך אין אינער יעגענ בעגיידענסדערטען לאגע, דא זיא צוויא שטיעדיגע אינפאבען צו ערפללען האט: דיא ווערבסטשאנדיגקיט דעס לאנדעס צו יארדען אונד דאס אינגשדיטען רוסלאנדס צו פערדשען, זא שיעד דיעזע אינפאבען ווד, האט זיך דיא רע־גנגטשאפט דעגולבען בזוהער דעגנאך געוואב־טען נעגעגיגט.

דער אין דאס אנגעלאמענגע דיפלאמאטישע אנגנגס רוסלאנדס, גענעדאל קזילבארס, האט דער בולגאדישען דעגעדונג אינע אמטליכע נאטע רוסלאנדס אינערדיכט, אין וועלכער דיא פאן אינס בעדייטס מיטגעטהיילטען בעדינגונגען — אינדעבונג דעס בעדאגדיגנמצישטאנדעס, פער־לאנגדיגונג דעס יארהרטמינס פיר דיא נאציאנאל־פערזאממלונג אונד פריילאססונג אללער פערהאפ־טעטען אפפיציעלן — נגשטעללט ווערדען. אין דער אינדישונג צו דיעזער נאטע זאגטע מיליבארס: „דער קאיזער פאן רוסלאנד פארדעט פאן דען בול־גארען פאר אללעס דאס פאללשטאנדיגסטע פער־טרען; בין עטצט האט בולגאדען אין דיעזער בע־צעהונג נור דעדדע יארטע געטפאבען, נון ווישט דער צאר טהאטאבען, דאס פארגעהען רוסלאנד גגנגאיבער מיט גאנדעדט ווערדען, מאן מיט זיך פאן דער אידעע ערפיללען לאססען, דאס פרסס אלקסאנדער גגעמאכט נאך זאפיא צורקקערהרען ווערדע, דיא בעדדענגגען, וועלכע איך בעאיפפלאגט בין, דען בולגארען אנצי־צוגען זונד דאטהגגאהגגאריש. דיא יארהרע, פיר דיא נראסע נאציאנאלפערזאממלונג זונד בינגען דער פעסטגעדעטצטען פרסס אנגמאנ־לוך, דאס פאלל מיסס עדסט אבער דען צוקקע דער יארהרע אפפגעלאדט ווערדען. עס מיססען מגגדעסטעגגס צוווא מגגאטע בין צום יארהלטאנע פערפלעסען, ווענן דאס אויך גנכט פערפאסגגגס מאסגגגין זין יארלטע, דער יאגט דער בולגאדישען דעגע־רונג, זונד מיט רוסלאנד צו פערשטאנדיגען, מיס פרייא פאן עדעס הונטערדראנקען זיין. אין פאל־שעס שפעד אגט גפאהרליך, אונד ווענן דיא בולגארען זונד בייא דען אנדערען מאכטען דען יארלטע אללען יאללען, ווערדען דיא פר־פאהרען דאסס עס פיר זיא קיין אנדרע־דעס פערפאהרען גכט, אדס דאס יענגע יעלדעס רוסלאנד ווישט.“

דיעזע שפראכע דעס רוסשישען אגענטען האט אויף דיא בולגארישע דעגערונג — זא מערדעט מאן אים אפיא — קיינען אינדרוקקע. אין דער־מאסס, דיא דעגענששאפט טראט צו בערעטונג צוזאמען; זיא אגט גכט גגגגגט, דיא פאן רוסלאנד געשטעללטען בעגבעדדינגגגען צו פרפיללען אחדע אנטיארט ווידד, דיא מאן פערזכערט, אינע פערזאהנלבגן, אבער אבדערגגגדע זיין. אין אללען פאלששען קריגען בולגארענס הערדשט גראססע ערדעגונג, דא מאן אין דען רוסשישען בערגגגגגען אינע מיסאכטונג רוסלאנדס גגגען בולגארען ער־בלוקקט.

דאס אראגן ביסמארקס, דיא „גאדדדיששע אללגעמיינע צישונג“, ווידפ דיא פראגע איף, יארים פרסס אלקסאנדער אבגעראגגט האבע, „דיא אבגיגגגג רוסלאנדס גגגען דען פרסשען — שייכט דיעזעס בראאט — דאדרט שאן זיט דאנ־גער אדס פגגפ יאהרען הער. דיא פגפינדונג, דאס דיא אייראפאאישען מאכטע דען פרסשען אים בולגארען פערדראגגגט האבען, אגט גכט ששיכ־דאדשע, ער האט פרייוולליג בולגארען פערלאססען, אדס דאס אפאלל איהן באס, צו בלייבען. דיא פראגע, יארים דער פרסס אבגעראגגט דאס, דאסס זיך גכט טאדששייגגגן; זיא ווירד אין דען פערהאנדלונגען דעס אסערהייכ־אנגגאר־שען פארלאמגגטעס אונד דעס דיטששען דייסטאג־געס אירדע בעאגטווארטונג פינדען מיססען.“

פאן אגס בעריטס מיטגעטהיילטען בעדינגונגען — אייפדעבונג דעס בעדאגדיגנמצישטאנדעס, פער־לאנגדיגונג דעס יארהרטמינס פיר דיא נאציאנאל־פערזאממלונג אונד פריילאססונג אללער פערהאפ־טעטען אפפיציעלן — נגשטעללט ווערדען, אין דער אינדישונג צו דיעזער נאטע זאגטע מיליבארס: „דער קאיזער פאן רוסלאנד פארדעט פאן דען בול־גארען פאר אללעס דאס פאללשטאנדיגסטע פער־טרען; בין עטצט האט בולגאדען אין דיעזער בע־צעהונג נור דעדדע יארטע געטפאבען, נון ווישט דער צאר טהאטאבען, דאס פארגעהען רוסלאנד גגגגגגאיבער מיט גגאנדעדט ווערדען, מאן מיט זיך פאן דער אידעע ערפיללען לאססען, דאס פרסס אלקסאנדער גגעמאכט נאך זאפיא צורקקערהרען ווערדע, דיא בעדדענגגגגג

געשעפטסבעריכט

געטרייד־געשעפט. ווייצען וואר פאָרנעם־ערן ווענג צו מארקסט נעבראכט. דיא קויפלוסט וואר נוט 10000 מעצטר וואורדן פערקויפט.

ווייצען, טחיים־ 300 מעטער 81.5 קילאָגראמס 9.10 נולדן, 100 מעטערצענט 81, קילאָ 9.25 נולדען, 500 מעטער־צענטנער 81. קילא. 9.12½ נולדען. 100 מטצ' 80. ק. —9. נול. — 200 מטרצ' 79.4 קילאָ' 9.05 נולדען פעסטער־באָרען 100 מעטערצען. 81,5 קילאָ 9.05 נולד. וויסענבורגער 100 מעטערצען' 79. קילאָ, 9.45 נולדען.— דיעבענבוירנער 200 מעטערצ' 76. קילא 8.45 נולדען. — ב א מ ש ק ע ר 1800 מעטער־צענט' 78,5 קילאָ 9.05 נולד אללעס פער 3 מאָנאטט.)

דיא אמטליכען געטריידע נאָטירונגען דער היעזיגען קאָרנהאללע זונד : ווייצען :

קוואל.	טחיים־:	פעסטער־באָרען:	נאָרדאינגאר־:
	fl.kr fl.kr.	fl.kr. fl kr.	fl.kr fl.kr.
77 קילאָ	8.55—8.65	8.40—8.30	8.35—8.30
„ 78	8.70—8.75	8.65—8.55	8.45—8.40
„ 79	8.75—8.80	8.75—8.65	8.60—8.50
„ 80	8.85—8.95	8.80 - 8.70	8.70—8.65
„ 81	8.95—9.—	8.90—8.85	8.85—8.80

מאָרן 6,40 — 6'45 נול.

נעדרסטע, פוסטער־וואארע 6,35 — 6,75 נולד' קוקורוץ (ארט) 6,25—6,35 נולד.

האַפער. 6,10 — 6,30 נול. פער מאסטא.

ערמינע־געשעפט. ווייצען פער פריהיאר 9,38 — 9.39 נולד. האַפער פער הערבסט 6,17 — 6.19 נול. קוקורוץ פער יוני 1887. 6.35—6.55 נולד.

ר ע פ ס. באנאטער פער אוינוסט־סעפטעמבער 9.50 —10 נולד.

מעהל־פרייזע (פער 100 קילאָגראמס זאמטט זאק פרייא אב פעסט:) נומ' 0: 16 נולד. 40 קר. נומ. 1: 15 נולד. 90 קר. נומ. 2: 15 נולד. 70 קר. נומ. 3: 15 נולד — קר. נומ. 4: 14 נולד. 40 סר. נומ. 5: 14 נולד. — סר' נומ. 6: 13 נולד. 50 קר. נומ. 7: 13 נולד. — קר. נומ. 8 12 נולד. 50 קר. נומ. 8½: 11 נולד. 50 קר. נומ. 8¾: 8 נולד. 80 קר. פיינע קלייע 4.50 נולד. נראָבע קלייע 3 נולד. 90 קרייצער.

הילזענפרוכטע: ערבסען אונגאריש־ נייא צו 14,5 נול לינזען —14—18 נול. פיזאָלען נראָסע ווייסע נייע 9—50, נול. צווערגל־באָהנען 11,50 נול. ראָהע ה זע — —,— נול הירזע בריין 9,50 נול. מאָהן נייוער — נ. ל. בלויער 35—37 נול. קיממעל 28—30 נול. וויקקען 7 נול. האנזאמען —8. נול. (אללעס פער 100 קילאָ.)

שפרייטש. נייע מעטאָדע. אים קלייגען 27.50 נול אים גראָסען .27 נול. אלטע מעטאָדע 32.75 נול. אללעס פער 10000 לישער־פערצענט.

צוויעטשקען. באָסנישע צו 23.22 נולד. סערבישע צו 16.07 נולד.

צוויעטשקען־מוס (לעקוואר). פלאוואָנישער פער אָק־טאָבער־נאָוועמבער 17,25 נול. באנאטער 14.50 נולדען.

האָנינג נעלייטערטער נול. 19—,20 וואכסהאָניג.

וואכס 128—132 נולדען.

צוקער, ראפינאדע 33.25—34.25 נול. מעליס 33.— 33,50 נול. פילע 31,25—32,50 נול.

קאָפפעען, 7,25—14 נולד.

רובאל 26,50 נולד. פער מטרצ.

רעפס־קוכען, 4,60 נולדר.

פעטראָלעא 22,75—75.

שאָפפעללע. אם מארקט וואורדען צוקא 12000 ششק פערשידענער סאָרטען פערקויפט. אונד צוואר : דייטשוואָללענע פאָריאהרינע צו 2.20 — 2.80 נול. דיעסיאה סערבישע פאָריאהרינע צו 75 — 80 נול. פער 100 שט.קק באָסנישע אונד קראָאטישע — — נולדרען. טירקישע אונד מאצאדאָנישע 55—58 נולד. פער 100 קילאָ. (אללעס פער 2% ראבאטט.)

לעדער, נעפאלטעס פפונדלעדער פאָן 26—34 ק 168—172 נולד. איינמאל פערזעטצטע טערצען פאָן 10—15 קילאָ, 166—170 נולד. צווייטמאל פערזעטצטע טערצען 18—20 קילאָ 167—172 נולד. אונד דרייטאל פערזעטצטע טערצען 22—24 קילאָ 172—174 נולד. ביספער טערצען 25—29 קילאָ פאָן 154 — 156 נולדען — אבער־לעדער : קוה־הייטע נענאָרבטע 5½—6 קילאָ 230—250 נולד. נעצאָנע 7—10 קילאָ 220—250 נולד.

כאלב־פעללע, נענערבטע 6—8 קילאָ 375—385 נולד. ברוינע 10—12 קילאָ 445—455 נולד.

הייטע, פער — קלאָ טראָקענע אונגאריש־אכסע־ הייטע — קילאָ 95 — 102 נולדעי. — דעטטאָ קוה הייטע — קילאָ צו 92—98 נולד. ראָההייטע אאר 9,50 — 11 נול. פיטטרענגע 105—110 נול. פער 100 קילאָ.

ווייצענער פרייזע

ווייצען, אונגאריש־ 78—81.5 קילאָ 9.50 — 9,85 נול. (אללעס פער 3 מאָנאטט.)

כאָרן (נייא), אונגאריש־ 71—75 קילאָ 7,25—7.45 נול. פער מעטרצ.

גערסטע פראָנאק שע 60—64 קילאָ 7.50—9,75 נולדען.

קוקורוץ (אלט) 6,50—6.65 נולדען.

האַפער אונגאריש־ 6 60 — 6.70 נולדען פער מעטער־צענטנער.

רובאל 24—24.50 נולדען פער 100 קילאָ.

שפרייטש 27,75 — 28. נולד. פער 10000 לישער־פערצענט.

נ י י ע ס ט ע ס

איבער דען שטאנד דער כאָלעראַ.

אין דען לעטצען 24־שטונדען איזט איינע בעססע־רונג איינגעטרעטען. פאָן געסטערן (דען 26.) מיט־טאגס בוז הייטע (דען 27.) מיטטאגס זינד אן דער כאָלעראַ ערקראנקטע 44 פערזאָנען, געשטאָרבען 14. פאָן דען נייערקראנקטען זינד 3. פאָן דען שאָן פריהער ערקראנקטען 11 געשטאָרבען. פאָן דען 44

פראָמעסען

אויף

וויענער קאָמונאל־לאָזע.

הויפטטרעפפער 200.000 גולדען אַ. וו.

ציעהונג שאָן אם 1־טען אקטאָבער 1886.

א פל. 3 אינקלוזיוו שטעמפעל.

3% אסטער. באָדען־קרעדיט־לאָזע.

הויפטטרעפפער 50.000 גולדען אַ. וו.

ציעהונג שאָן אם 15־טען אקטעבער 1886.

א פל. 1.50 אינקלוזיוו שטעמפעל.

בייא דער אם .14 אינוסט 1886 שטאטגעהאב־טען ציעהונג דער אונג. פראָמעסלאָזע. וואורדע דיע הויפטטרעפפער פאָן 150000 מיט איינער פאָן אינס אייסגעגעבענען פראָמעססע געוואָנגען.

Wechselstube der Pester ungarischen
Kommerzial-Bank,
Budapest, Dorotheagesse Nr. I.

! ! פיר דיא געזונדהייט וויכטיג ! !

נאר פאבריקאנטען נימאכטען איזט נור איינע 6% כעמיש־ריינע קראבאלזיירע עשפאדשענדע

קראבאָלגליצערינזייפע

אין צישגעמאָס וויר־מאָמעס דעס־פערצינאָנס־ שוטין אונד ריינינגסמיטטעל. צו האבען אים הויפטגע־זאנד־דעפאָ ען גראָס אונד ען דעטאיל בייא דאוויד גאנזין, בודאפעסט, באדגאססע נו. 2, וויא אויך הונע־נישע וויאאדזינזייפען, וויא טחעעד־, שווייפעלמיד־מאלציל־, בענזאאזיפען עטצ. צו בעצעהען אונד באטאר־מעטטשקעמעטעראפעסע אונד בוים בעראדדיך בע־פוטען ערצינגער. דעם אינהאבער דער וויאפעסע־הויפאשטאלט VII. וויאלערגאסע 4.

פרייזע: 6% קראבאָלגליצערינזייפען פער שטיק א 30 קר. קלייגעס שטיק 15 קר. אנדערע סאָרטען נאָס 5 קר. קלייגע 12 קר. פער שטיק. וויעדערפערקויפער וואָרד אין האָהער וואארע־באנאס נעוויאהרט דורך

DAVID GANZ, Budapest, Badgasse 2.

הערדען. אונד דאמען־מאָדעוואָרענגעשאָפט. — בוטל־נעסטע אינהאָפפסמיטטעל.

קראבאָלגליצערין־וויפע

דורך אירע מעדיצינישען קאָמפאָזיטאָנען עמפאָהלען, עכט ערצינגס פאָן

S. GRÜNWALD & Co.
k. k. priv. Toilette-Seifenfabrik,
Budapest, Trommelgasse 13.

פרייז פער פלאשע אם. 2, וויעדערפערקויפער עגטשפרעכענדען ראבאטט. פאסטזענדונגען פראנקא.

נייערקראנקטען וואָרען 15 אבראבלאָז אונד 3 זאָלדאטען. בוז הייטע מיטטאגס זינד אדזא זייט דעם 12־טען דיעזעס אן דער כאָלעראַ ערקראנקט 444 פערזאָנען געשטאָרבען 141.

ראָטטאָציעהונג פאָם 25־טען סעפטעמבער 1886.

בודאפעסט	38	87	71	57	62
לינץ	72	84	41	16	55
טריעסט	7	68	34	90	7

הערויסגעבער אז. פערראנטווארטליכער רעדאקטאר
מ. סאבאלטשי.

כאָנקורז.

אן דער היעזיגען תלמוד תורה־שולע איזט אם 1. נאָוועמבער ד. י. דיא שטעללע איינעס לעה־רערס, דער העבראָאיש־ טאלמודישעס בעזעטצט, דייטשע אונד אונגאריש ע ל ע־מ ע נ ט א ר־ נ ע ג ע נ ש ט אנ ד ע אינ־טערעסענטען קאנן, צו בעזעטצען. נעהאלט 450—500 פל. אַ. וו. — רעפלעקטירענדע וואָללען אידרע אָרינגאל־צייגנישסע אן אינטער־פערטגעטע פאָר־שטעהונג בוז 15. אָקטאָבער איינזענדען. דיפלאָמירטע לעהרער ווערדען בעפאָרצוגט.

ג א ל ס ע ט ש (כאָמ. זעמפלען), דען 10. סעפט. 1886. דר. ש ו א ר ץ, פראזעס.

ניט־בעיאיז ششאנד עבען אם הערדע. אונד וואר מיט דער צובעריישונג פאָן אבדוללאה'ס אבענדמאָל בעשאפטיגט, אלס דיעזער מיט זיינעם נאסטע אובער דיא שווערדע שרישט. בייא דעם נעריישט איהרע מרשטע וואנדטע זיא איהרען קאָפּף צוריק.

אין דעמזעלבען מאָמענט ششיעס ششאפאָלנאסט איינען שרייא אוס אונד זיינע לאנגע מיטצע האָך עפ־פאָרשלידענע, ششיטצע ער צו דער שקראָיזין הין אונד דעזיעלבען אן דיא בוסט זינקענד, בערעקקטע ער דעזען האנד, אימע, דאנן איהר בלייכעס געזיכט מיט זיי־נען קיסען אונד דאס מאדכען אומשלאנג זיינען נאקקען אונד ביידע בענאנגען צו ווייגען, וואבייא מאן בלאָס דיא וואָרטע פערششאנד: „מיין שטייעס קינד!“ — „מיין גיטער מאטער!“

ششאפאָ בעטראכטטעט ششיטס דיא מצענע.

נאָך אימסער אן זיינער מאָטטער געלעהנט. האָב הירכאן זיינע האנדע עמפאָר אונד דאנקטע נאָטט, דאס ער זיינע שרישטע הערהיר געלייششט.

„אללאה אקבאר! דער הערר וויא געזעגענט שششאר נון אויך ششאפאָ. צו איהנען הינטרעטענע. „ויעהע, דיא דיא זאָ לאנגע געזוכט, — בייא מיר מיטטעטס דיא דיא פינדען. לאָבפרייזע דיינע! נאָטט, דענן דיא ערהאלטטס זיא אונבעראיהרט מאָן מיר צוריקק.“

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

שششטס פיער נעדר מיט מיר אונד פרידטע אימסער. מאָן קאָנגטע עס מיר רוהבען. פאָר דעם באואר וואר־טעט איין קונכט מיט איינעם מילטהערע אויף מיך, וועלכעס מיט צוויי־א פאָסטען געשאָקקנעטער פליטען בעראדען איזט. דיר ווילל איך עס אנטערזוכען, דאס דיא ביידען פאָסטער צור הלפטע מיט נאָלד נעפיללט זינד אונד בלאָס אבענ־אויף בעפינדען זיך פליטען. איך מאָכטע דיעזעלבען בייא דיר אבלאדען. דיינע שקלאוון ווייד דיא פאָסטער דאָך נוכט אינטערזוכטן?“

„דיא מאנטס זיא רוהיג בייא מיר לאָסטען; וועגן דיא איהר זאגטט, זיא זאָללען זיא נוכט אנזעהען, ווייד זיא דיא אינען שרייעטען, וועגן דיא אן דען פאָסטען פאָר־איבערגעהט.“

דאמיט פערשלאָסס אבדוללאה ششאפאָ זיינען לאָ דען אונד פיהרטע זיינען נאָטט צו זיך נאָך הויזע: אונטער־וועגס ششאָר עי בייא זיינעם נאכבאר פאָר, דעם עדרעגע וועדטען אנششאָרען, דער מאנפאָפפעלן פליקקטע. מוסס־לי עיקראָטש זיך נערגע בעדייס, אבדוללאה ششאפאָ'ס נאָטט פיר דיא נאָטט בייא זיך אויפצונעהמען, דאנגען לוד אידן ششאפאָ אין. עטוואס וואָהלششמעקקענדען פיראָף אונד איינינע בכבר־ פערבאָششענען ششאָפפען (ווין) צ. נעהמען, וואָצו זיך דער עהרליכע יאנششאָרע נאָך אם בע־דייششטען ערוויינ.

דאנן טראָט מאן אין ششאפאָ הוין אין.

Eigenthümer Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwortlicher Redacteur: M. SZABOLCSI. Budapest, Druck von Sam. Márkus. Andrássystrasse Nr. 13.

ר׳ יעל איז — ווא דיא „יי״ פרעססע״ בעריכטעט צום פראפעסאר־דער בעמיע אן דער בערלינער אי. נייערזשאט ערגאנגט וואדרעו.

* (דיא יזדען בולגאריענס.) אינטער דער הערשאפט דעס פרסטען אלעקסאנדער האטטען דיא יזדען בולגאריענס קיינע אידוא־בני, זך צו בעקראנען. דא זיינע רעגיערונג זיא מיט דען אבריגען לאנדעסקינדערן גלייכשטעללטע. יעטצט אבער, דא פרסט אלעקסאנדער וואהרשיינ־לך בולגאריען פיר אימער פערלאססען האט איגד הוסלאנד זך אן דיעזעם לאנדע ברייט מאכט, פאנ־גען פעלע יזדען אן, דאס לאנד צו פערלאססען, דא מ׳ סטען וואנדערן נאך דער טרקיא אים.

* (ביים בראנד אין דזערגא־ריצשען שטאדט קארלוש.) פאן יעל־בעם ווד בעריכט מעלדעטען, וזך איך פיר יזד־שע בעשהייזער דען פראממען צום אפפער געפאל־לען. ז. מ׳אעסטאט דער קאיזערלאנד, האט פיר דיא אבגעבראנגטען דרייער שטאדט 2500 גילדען געשפענדעט.

* (דער פעסטער אזראעלי־טישע פרוינפעראיזן.) עגטשיק קלעט איגע זעגענסרייכע טראטזקייט אן דער קאנגרעסס הייפשטאדט. אן דער פאד ווענגען וואגען גיא ערפאפגעטען פאלקסקוכע דרייזעם פיר־אינעם ווערדען טאגלך 400 בזו 450 פערזאנען אהנע אינטערשיעד דער קאנפעסאיאן מיט שפיזען פערזזעלן.

* (דיא מאראשס־גערטער אנגלעטער אנגעלעגנהייט.) דיא אן דער לעטע־טען צייט אין אין זעדר ערפרייליכעם, פערזאנלי־כעם שטאדטס געטרעטען איזט, האט — ווא ווד מיט בעפרידיגונג ערפאהרען. דיא אייפערזאמ־קייט דער הערפאראנגערן אינגארישען אדטיא־דאקטערגאבבער אן דעם מאאסט אייך זך געצא־גען, האט דיעזע עגטשלאססען זונד, אידרען גאנצען אינפרוסס אייפזובעטען. אגר דיא פארטיען אינ־אנדער נאהע צו בריגגען, אגר אייך פאן ווייטען דער נאנצלייא ווידד אללעם געשעהען, אם אינען אים־גלייך ציטשאנדע צו בריגגען. מאגען אייך דיא בי־דען גגמיינדען, זא ווא זא בעגאנגען, האט יעדך דער פערזאהרונג פארדערן, דען בזיעע ווידד ווארד זיך ניכט ענער טהייל דאפאנטראגען, דער אים־געטראטצט״ האט, אנדערן ענער טהייל, דער מעדר צור אים זארגונג בייגעטראגען האט. געבע גאטט, דאס דער פריעדע באלד ווידדער הערגע־שטעללט ווא.

בעטטעל־מאנך, ווילבער פאן לינגע לעבעם, ווערדען ווד אנדערוויטיג אבערבגגען צום פרוססע נאך דיא פערזכערונג, דאס ווענן דער ווגגע פרעדמאנן זך ווידדלך אן אונז פערגרייפען האטטע, ער פאן איגעגם אינזערער זאהגע, נאמענטלך פאן דעם אינ־ארדר פרווייללגען, גגגען אונזערען ווידדען, אין „שטיק בריאיי״ אים לייבע הערזטראגען ווידדע.

ווד פערזאהדען האבאבטגגפאללל

מ. ע ה ר ע נ ט הייל.

ערזאהטאר דער „נייען יידישען פעסטער צייטונג.״

איינגעזענדעט.

אין נו׳ 108 אונד 109 דער „נייען יידישען פעסטער צייטונג״ ווערדען פאן דעסטען ערזאהטאר הערען מ. עהרענ־הייל אן דגאגן אב׳ר דק״ק פרעסבורג בריעפע נעשריעבען. דיא ד״ל נעאיגנעט זונד, אונזערע אממטריכע נאונס ממרינע אינגאגן בים הטון עם הראבצוטצעגן, אונד דיעזע אן אנגעלעגנהייט דער אשהאראסען קאנשטאיריגג אלס נגעגם צו בעאיכגען, ווייד ווילבע דיא אשהאראסס׳ אהנע קאנצרייא ניכט אנערקגגנען. ווענן דער בעטרעפפענדע ערזאהטאר דיעם אייך ניכט גאנגן דיעקט זאגט, מים דיעם זיין שרעבען ווענם אנגעבאגגען אונד אויפריכטיגען שיטרי הדת, יהודי נרעלל אין דיא איגגען פאללען. שאן דיא עזות נעשיכטע מיט נגנגנדעל רבבעצגגם נאגזע, בעווייזט זיין פאראבגן צור נגגיגע דען ער האט דיעזער רבבעצגגן, דיא אים פיר יאהרע קוויאיטיר, נעבסט 2 קאסטגאגגן וואבגגגליך נגגבגבגן אונד דיא אים יעטצט פאן יגגזיטים ווגגע לעגגן ניכט ווידדערלעגגן קאגן, זאלכע שקרים נאבגגגר־זאגגס, וואריים ער פאללגגם, דאס אללע רבגגם נגגיגם זגגד. איך ווכטגע דאהער אן בעטרעפפענדען ערזאהטאר פאללגגדע פראגגגן: גלייבגגן דיא ווירקליך, דאסס דאס אשהאראקטע יידבעטהגם זא ווייס נגגזגקגן איזט. דאס עס איהרע אגגמא־מגגגען אין דגאגן הצריק דק״ק פרעסבורג בילדגגם? אונד גלייבגגן דיא ווירקליך, דאס דער נגגגאגגסע נאגן דיא אייגגער אגשוארגם ווידדגגן ווייד? אונד גלייבגגן דיא עגד־ליך, דאס מאן עס ניכט ערזאהטען דאס. וואגגם דיא עבגגן יעטצט זאלכע בריעפע אן דיא אפפענטרליכיי נעבגגן? ווענן דיא דיעם גלייבגגן, זא דגד דיא מיט בריגד־ווייס נעשטאנגן. אם מיסטען אבער אירדען דיא, ווענן דיא גלייבגגן, דאס דיא אשהאראקטע דיעזעם דאגדעם אייד אייגגער אלס אייגגן פרעטטעגער אהרער אינטערעס, סגן בעטראכטגגן ווגגד. דיא האבגגן דיך אלס דער צ ע ר־ט אא ר ע ר אהרער אינטערעסגגן, אלס פרעטטאפפטער אהרער ווידדע בעגגג

מ א ט ק אָ ו ו, יענער הערפאַרראַנגערן רוס־שער פּובליצעסט. דען דער צאַר ערסט קרעצלך מיט איינעם דער האַכסטען רוסישען אָרדען אויס־צייכנעטע, אונד דעסען בראַשט, דיא „מאַסקאַווסקי וועדאָמאָסט,“ אלס דאס אָרגאַן דעס קאַזערס גולד־שרייבט — וויא מאַן אויס דראַקיא טעדעראַפּירט — אין דער געסטרִיגען נוממער דיעזער צייטונג: אַ ס ט ע ר ד ר י ב ־ אַ ו נ ג אַ ר ן ד אַ ט ו ר ן אין ד ע ר ב י ל נ אַ ר י ש ע ן פּ ר אָ ג ע פאָן רוסקאַר אונד דייטשלאַנד גאַנץ לאָנ־גוואַנט, אונד שליעסט זיך גאַנץ ענגלאַנד אָן, צום בעשלוס דאַט אַסטערליכע אונגאַרן דיא עגטשיי־דונג דעס נעגעראַלס קוטלאַרס נאך וואַ אַ נ ג ־ ב ט ג ו ט ג ע ד ר י ס ע ן, וואַרענד דייטשלאַנד דיע־זעס פאַרגעדען ג ע ב י ר ל י נ ט ד אַ ט.

* *

אם 20. ד. מ. ענד עס זעכצעהן יאָהרע גע־וואָרען, וישדעם אטאַלעגישעס מוסטער אין דאס אינגעריקקט אזט אונד דער הערשאַפט דעס פאַסטסטרומס אין ענדע געמאַכט וואָרד. אין פעד־שרענגע אטאַלעגישען שטאַרטען נאַכ דיעזער גערעגלטאַר, אנלאַסס צו קונדגעבונגען געגען דיא נוסטליכקייט, עס פאַנדען זאַגאַר פאַלספּעדיטאַמט־לינגען צו דיעזעס צוועקקע שטאַטט, אין וועלכען הערפאַרראַנגערדע פעדזאַלגסליכען דרעען גענען דיא אויסאַרטונג דעס קאַנגרעסבעס מיט דעס פאַסטס־טהום דעלטען. אין אינער שטאַדט וואָרדע דאס לעבענסגראַסע בילד דעס פאַסטסעס אונטער אב־זונגונג פאָן שאַפטלעדען פערבראַנגט. דיא פעד־אַטשטאַלטער דיעזער טאַלטראַזען דעמאָנסטראַצי־ווערען זיך פאַר דעס גער בעַ צו פערגאַנגטראַגען האבען, דיא קונדגעבונגען אין אללען אנדערען אָר־טען זנד אין זוהע אונד אַרבייט פערבייפען. נור אין גאַפעד כאַס עס צו אינגען שלאַגעריען. דיא שטאַדט דאס זאנדטע אין קאַנגרעסבעס אונטער אַ־לעבענסגראַסע בילד דעס פאַסטסעס אונטער אב־זונגונג פאָן שאַפטלעדען פערבראַנגט. דיא פעד־אַטשטאַלטער דיעזער טאַלטראַזען דעמאָנסטראַצי־ווערען זיך פאַר דעס גער בעַ צו פערגאַנגטראַגען האבען, דיא קונדגעבונגען אין אללען אנדערען אָר־טען זנד אין זוהע אונד אַרבייטפען. נור אין גאַפעד כאַס עס צו אינגען שלאַגעריען. דיא שטאַדט דאס זאנדטע אין קאַנגרעסבעס מיט דעס פאַסטס־טהום דעלטען. אין אינער שטאַדט וואָרדע דאס